

zijn en in, " zoo bericht." (p. 6). Iden moet se (de geloof en de liefde) De vraag of het schouwen van het Nieuwe Testament moet aan- ontkenningen zin En aan het adres de kritiek zegt hij

ing bij mijn lezers ige beoefening te ing van het tweede of mogen citeeren "En dan gaat de deelen die zij voor en zijn een "weten. Zij vergest daarbij zit ziften van het eurgis. En vooral, idelen opbouw, ij in de rste eeuw naar maatschap aan-

reft, het is alleen mij verhindert om rjeen, dat men rich en wanneer men LA SAUSSAYE zelf absoluut karakter volstrektheid der

erste deel van het stelen van "de geschiedenis van thans verrijcht door ar te Utrecht. huppelijke taak is het fundamenteel

het tweede hoofdstukken voor het

dezen titel. er de "geschiede- er het "leven" van drukking heb ik s, en dat mijns l zegt, dat een geven, eenvoudig

n tegen het hoofd-

us kennen, voor noode is, uit de s zegt op p. 53. a secundaire Heiland bezitten, acht ik het ook oals hij doet, een hijving van het

ter is, niet de de soeveren ge- r zijn alleen de tre bronnen. oor.

rdt mij dit, om- v van zijn betoog v voor het leven er gaat beperken

ik nader. op p. 39, steekt p. 56 van wal, r, "dus nu tot ut, uit historisch of het leven van

rt het dan echter is waar hij wezen eland", zoo toch chouwing van de an ten grondslag pontolische bron al van Lukas, ut de evangelien

met den heer istus voor onze ik met eenige n verwondering ar hier omlrent evangelien, als rde evangelie

mijn verwonde- werker van de e DALBANTON, een werk als te drie boeken arbij ook maar idelijken factor

erzuum. op p. 80, het gen (hem) zal dien zoo echt staan, en dat ken factor, de or Gods geeft

uele bezwaar, i ephemerisme

op de aan p. 80 en, maar ook en geoteerde

on van plan is e Evangelisten gens op ene eest beoopen, g duidelijk te 'oon historie-

beawaar tegen en, door dit laten staan,

, dat de heer n zijn teeke- "te weinig" hebben gere- twijfelachtig,

heer BALJON, beschouwing

shouwing op n met den ook in een woblbekant - maar wel,

de der bron- te bepalen, i welke dese

it inleidend

hoofdstuk staat te lezen: "De zekerheid aan gaande Jezus berust op de getuigenis des geestes (testimonium spiritus sancti)" (p. 32); iets wat, met het oog op het feit, dat de Bijbelschrijver en dus ook de evangelisten, de primaire bron voor de kennis aangaande Jezus zijn, toch wel niet anders kan beteekenen, dan dat de zekerheid aangaande Jezus berust op de getuigenis, die de Heilige Geest geeft in onze harten, dat deze schrijven van God zijn.

Ik heb alle aandacht voor de ijverige en scherpzinnige pogingen van geleerden zoals Prof. BALJON en anderen, die zich bezig houden met het onderzoek naar het ontstaan van de Schriften des Nieuwen Testaments; met groote belangstelling neem ik zoveel mogelijk kennis van de resultaten van hun onderzoek, ook wat betreft het "echt menselijke of natuurlijke" dat daarbij heeft gewerkt; en al behoort dit onderzoek ook niet tot mijn preeksien, de zeer moeilijke problemen die het op zijn weg ont moet, zijn mij niet geheel onbekend. Maar, het echt menselijke sluit ook hier bij de Schrift voor mij het echt Goddelijke niet uit. En het verschil tusschen, laat ik nu maar zeggen, den "bijbelgeleerde" en den "vrijzinnige" ligt dan ook voor mij in het al niet rekenen met het Goddelijke, met wat BALJON zelf noemt: den Goddelijken factor.

Nu beweer ik niet, dat Prof. BALJON met dien Goddelijken factor in zijn eigen geloofs leven niet rekent; beweer ik niet, dat hij "vrijzinnig" is, d.i. los van de Schrift als Gods Woord; ik heb zelfs gronden om te beweren het tegendeel.

Maar hij zelf erkent, dat hij in dit zijn hoofdstuk met dien Goddelijken factor "te weinig", — ik meen: heel niet — heeft gerekend.

En dit nu verwondert mij bij een christelijk Theoloog als medewerker aan een boek, welks schrijvers in de voorrede den wensch uitspreken: "Ik wens ons boek velen tot Christus."

En wat nu het tweede betreft, BALJON's beschouwing over het vierde Evangelie, — dan is hier mijn verwondering wel van anderen aard, maar daarom toch niet minder sterk.

De vraag naar de z.g. "echtheid" van dit evangelie, die bedoeld of de apostel JOHANNES er al dan niet de schrijver van is, kan men nu niet bepaald noemen pas aan de orde gesteld. Hare beantwoording hangt samen met rekeren preeksien waaraan de ondertoezicht zich bevoeden acht. Leersaam op dit stuk blijft nog altijd, dat een geleerd en scherpzinnig man als Prof. SCHOLTEK was, eerst de echtheid en later wel de onechtheid van het vierde evangelie vande digde; beide maten op wetenschappelijke gronden.

En terwijl nu ook in de laatste jaren door geleerden, wier waarheidzin ook voor Prof. BALJON boven verdenking verheven zal zijn, de echtheid is verdedigd, ziet men zich in dit hoofdstuk, met de uitspraak van den hoogleraar: dat het vierde evangelie niet aan den apostel kan toegekeerd, ook hier plotseling bij de "moderne" beschouwing, nu in zake het vierde evangelie, beband. En te meer verwondert mij dit, omdat de gronden die Dr. BALJON voor zijn bewering aanvoert, noch de bekering van het nieuwe bezitten, noch onweerslegbaar of onweerlegd zijn.

Ik heb dit tweede hoofdstuk van het werk: *Jezus Christus voor onze tijd*, hierboven genoemd het grondleggende, het fundamentele. Hier toch kwijt zich de schrijver van de taak: in het licht te stellen: "de waarde der bronnen van de geschiedenis van Jezus."

Ik waag de vraag op te werpen, of zij, die in onze tijd buiten de christelijke gemeente staan, door het lezen van dit hoofdstuk van die waarde een hoogen dank zullen krijgen.

Ik waag daaraan toe te voegen de andere vraag, of dit hoofdstuk bevoordijkt zal zijn aan hun "tot Christus brengen" door wat in de volgende hoofdstukken omlrent Christus tot hen gezegd wordt.

(Slot volgt).

Dereenigingsteden.

ONZE JONGELINGEN.

IV.

De spouw van de Jongemannen-Vereeniging, van het type der uitvoerig besproken Haagseche Vereeniging, op het *Nederlandsch Jongelingsverbond*, is niet groot, om de eenvoudige reden dat die vereeniging, zoals gezegd, bij het verbond zijn aangesloten en af afdeelingen van vormen, hoewel haar optreden, zoals voldoende gebleken is, van dat der andere afdeelingen niet onbelangrijk verschilt.

De op de gewone wijze werkende afdeelingen van het *Nederlandsch Jongelingsverbond* vormen als het ware den overgang van de zich bijna uitsluitend op maatschappelijk terrein bewegende Jongemannen-Vereenigingen tot de Jongelings-Vereenigingen op Gereformeerde Grondslag, welke zich feldelijk geheel alleen met de bestudering der christelijke, gereformeerde beginselen bezig houden.

Het verschil in werking kan reeds blijken uit wat beide verbonden vooraan in hun officiële jaarboekjes schrijven.

Van het *Nederlandsch Jongelingsverbond* heet het:

Het *Nederlandsch Jongelingsverbond* beoogt de behartiging van de hooge, zoowel als van de maatschappelijke belangen der jongelingen onzes volks.

De grondslag des Verbonds is: de erkenning der Schriften van het Oude en Nieuwe Testament als het Woord van God, en van onzen Heere Jezus Christus als den algemeenen Zaligmaker en God geopenbaard in het vleesch.

Ieder die met dit doel en met dezen grondslag instemt en die den arbeid des Verbonds zedelijk en stoffelijk wil steunen, kan bondslid worden tegen een bedrag door hem zelf te bepalen.

Daarop volgt de *Gereformeerde Bond*, om hem nu zoo maar kortbidsalve te noemen, van zijn doel, dat blijkbaar uitsluitend op het terrein van de beginselen ligt, het volgende:

De *Nederlandsch Bond van Jongelingsverenigingen op Gereformeerde Grondslag* heeft ten doel, de organisatie van de Jongelingsverenigingen op Gereformeerde Grondslag, voor zover dit niet het karakter der Jongelingsverenigingen is over te brengen, dienstbaar te maken aan den in- en uitwendigen bloei der reeds bestaande of nog op te richten Jongelingsverenigingen op Gereformeerde Grondslag.

De Bond beschouwt als de roeping der Jongelingsverenigingen op Gereformeerde Grondslag om, overeenkomstig ons calvinistisch volkskarakter, werkzaam te zijn tot het doen kennen en belijden der Gereformeerde beginselen voor Kerk, Staat en Maatschappij.

Het *Nederlandsch verbond* draagt, zoals uit het bovenstaande reeds genoegzaam kan blijken,

Dijk als praezes, Dr. Elshove als assessor en Dr. v. d. Heijden als scriba.

De notulen der vergadering van 24 Nov. en 30 Dec. II, werden gelezen en goedgekeurd.

Het voorstel van de classis Dokkum, dat de Generale Synode het optreden van studenten in de gemeenten niet meer toesta, wordt door de classis niet gestemd.

Het verzoek van Zevenhoven om de tol dusver genoten subsidie voor het predikants-tractement gedurende de vacature te mogen behouden voor kerkbouw, kan niet worden ingewilligd. Voorts wordt, met het oog op een nader regeling van eventueel noodige hulp aan Zevenhoven, heel de door deze kerk genoten subsidie ingetrokken.

Aarlanderwen protesteert tegen het besluit der buitengewone vergadering van 30 Dec. II, dat de kosten der vergadering voor rekening der kerk komen. De classis blijft bij het genomen besluit.

Om geen onjuisten indruk van het *Nederlandsch Verbond* te vestigen, mag er echter wel op gewezen worden, dat dit Verbond onder zijn warme voorstanders ook wel mannen telt, welke in de Gereformeerde Kerken een plaats der eere bekleeden.

Het schijnt echter wel, dat men algemeen den indruk heeft, dat het *Nederlandsch Verbond* in z'n geheel op politiek en maatschappelijk terrein niet zou sympathieeren met wat den *Gereformeerde Bond* lief is.

Het mag echter betwijfeld worden, of die indruk wel geheel juist is. Want we willen toch op een verschijnsel wijzen, dat wellicht een eigenaardig licht werpt op de sympathieën van beide verbonden.

Na het jubileum van Dr. KUYPER kon men toch in het *Gereformeerde Jongelingsblad* een drietart lezen, waarin vreemde en voltoening bevestigd werden over het feit, dat de jubilaris in zijn antwoord op de hem gezachte gelukwensen, bijzonder uitvoerig stilstond bij den *Gereformeerde Bond*. Het is trouwens een bekende zaak, dat Dr. KUYPER den arbeid der Jongelingen zeer hoog aanslaat.

Daarop volgt staet echter, dat de Kroniekschrijver van de *Jongelingsbond*, het orgaan van het *Nederlandsch Verbond*, er zijn leedwezen over uitsprak, dat, althans in de plaats zijner inwonning, wel de afdeeling van den *Gereformeerde Bond*, maar niet die van het *Nederlandsch Verbond* was uitgenodigd mee te doen aan de officiële huldiging van den zeventienden staatsman.

De Kroniekschrijver laakte het doen van de leiders dezer huldiging niet onrecht, en deed duidelijk uitkomen, dat er z. i. een miskenning in lag van het *Nederlandsch Verbond*.

Over die uitsluiting in het officiële orgaan van het Verbond verheugen we ons; al laten we het gewaakte feit zelf geheel en al onbesproken, terwijl we niet kunnen nagaan of het juist is.

Maar laten we, voor we verder gaan, eens luisteren naar wat men in het Verbond zelf zegt over het doel van de C. J. V. voor onzen tijd.

Over dit onderwerp komt een artikel voor in *Christophilus*, het officiële jaarboekje van het Verbond voor 1907. J. v. B. schrijft daarin, na gememoreerd te hebben het ontstaan der Jongelingsverenigingen in den tijd van het Revolu- en de vraag gesteld te hebben of de C. J. V. thans nog recht van bestaan heeft, het volgende: "Vereenigingen, die nog steeds bij de eerste beginselen zijn blijven staan en daarbij nog, natuurlijk, dat frische en krachtige missen, dat althans de eerste Jongelingsverenigingen bezaten, kunnen onmogelijk thans van veel beteekenis wesen. Zullen zij eenigzins in staat zijn zoodanig onder het opkomend gelicht te werken, dat dit den geest des tijds wel verstaan, dan moeten zij, ofschoon vrucht van de geestelijke opwekking in de vorige eeuw, thans zich openbaren naar den vorm van onzen tijd."

"Hiernoe treed ik niet op met een nieuwe stelling. Al eerder is op de tegenwoordige roeping onzer Vereenigingen haar aandacht gevestigd. Doch waar het ons thans om te doen is, geldt niet zozeer het doel als wel de wijze waarop dit doel moet verwezenlijkt worden. Want hoeveel er ook in de laatste jaren over de tegenwoordige omvangrijke taak onder vereenigingen geschreven is, en hoeveel idealen om theoretisch haar ook hebben voorgeloomd, tot op dit oogenblik zijn vrijwel alle dingen gebleven gelijk als in het begin."

"We moeten dus nu meer de aandacht vestigen op de wijze waarop die roeping kan verwezenlijkt worden, dan op die roeping zelve."

Niettemin is het toch noodig vooraf aan deze even te herinneren, waartoe moge volstaan haar omschrijving die we vinden in "Tweelidic Richting" en die aldus luidt:

"Onze Vereeniging houdt vast aan haar levensbeginsel, blijft in de lijn van haar geschiedenis, maar rekent ook met de behoeften der Jongelingen voor het leven en geeft dus acht op de omstandigheden des tijds."

"Zoo is de uitdrukking: "bevoordeling van Christelijk leven", die in den aanvang van onze Vereenigingsgeschiedenis een meer beperkte betekenis had, in den loop der jaren uitgebreid."

"Christelijk leven toch is niet slechts het kennen en belijden van Christus, maar die belijdenis van Hem, door Wien en tot Wien alle dingen geschapen zijn, toe te passen op elk levensgebied, niet slechts op dat van huishouden en kerk, maar ook op dat van maatschappij en Staat, van kennis en kunst. Wij wenschen de vragen des tijds minder dan ooit in onze C. J. V. te ignoreren. Wij willen niet eenzijdig een scherpe grenslijn trekken tusschen het natuurlijk en geestelijk levensgebied. Integendeel, de Christelijke beginselen moeten dat levensgebied door dringen. De Jongelingen moeten met kennis van zaken worden toegerust. Zij moeten zijn niet alleen vrome Christenen, maar dapperen strijders, die het maatschappelijk en natuurlijk levensgebied moeten veroveren voor de waarheid des Evangelies."

"Aldus stellen we het doel onzer Vereenigingen in dezen tijd voor."

Officiële Berichten.

De raad der Gerel. Kerk van Maarsse maakt aan de kerken bekend, dat de heer N. Bijdemast, oefenaar der kerk, in woord en daad verklaard heeft te hebben gebroken met het Gereformerd kerkverband.

De Kerkeraad voornemens: G. BRANDSE, praezes, J. ROOSENDAAL, scriba.

P.S. Het adres der kerk van Maarsse is voorts G. Brandse te Maarsse.

Kort verslag van de Vergadering der classis Woerden, gehouden te Alfen, 13 Febr. 1908.

De vergadering werd geopend namens de roepende kerk door Dr. Elshove met het doen zingen van Ps. 89: 1, het lezen van Ps. 24 en gebed.

De credentibriefven werden nagezien en in orde bevonden.

In het moderamen namen zitting Dr. Van in overeenstemming met een desbetreffend voorstel van Oudshoorn wordt het volgende besluit genomen: De classis, het recht en den plicht der plaatselijke kerken erkennend, om zelve de vragen bij het doen van openbare geloofsbelijdenis vast te stellen, acht eenige eenstemmigheid daarin in de kerken der classis toch gewenscht, en beveelt de vragen, bij de kerk van Oudshoorn gebruikelijk, bij de kerken der classis ten eerste aan.

De aanvraag van Ter Aar, om in de kerken der classis te mogen collecteren voor den bouw eener pastorie, zal, vóór de classis een besluit neemt, onderzocht worden door de Dep. voor hulphulp, kerken.

Het bezwaar van Noorden tegen haar percentage in de classis konkt zal onderzocht worden door de hiervoor aangewezen Deputaten.

Aan de vacante kerken zullen, gedurende deze drie maanden, drie predikbeurten gegeven worden. De nadere regeling zal door de Deputaten ad hoc zoo spoedig mogelijk worden gepubliceerd.

De vacature-beurten zijn nader aldus geregeld: Ter Aar: Maart Ds. v. d. Heijden, April Ds. Schoemaker, Mei Ds. Schoemaker, Zevenhoven: Maart Ds. v. d. Voet, April Ds. v. d. Voet, Mei Ds. Elshove, Noorden: Maart Ds. v. Dijk, April Ds. Guust, Mei Ds. Guust, Nieuwkoop: Maart Ds. Elshove, April Ds. Elshove, Mei Ds. Brouwer, Waarder: Maart Ds. Guust, April Ds. v. d. Heijden, Mei Ds. v. d. Heijden, Woubrugge: Maart Ds. Schoemaker, April Ds. Brouwer, Mei Ds. Dijk, Aarlanderwen: Maart Ds. Brouwer, April Ds. De Vries, Mei Ds. De Vries.

De rekening van den Quacstor wordt goedgekeurd.

Dr. Schoemaker rapporteert over den arbeid der zending.

Tot Deputaat voor de opleiding en en tot classis, correspondent voor de Theol. School wordt benoemd Dr. De Vries.

De volgende vergadering zal worden samengeroepen door de kerk van Leimuiden.

De Praeses sloot de vergadering na dankgebed.

Namens de classis,

G. ELSHOVE.

Vergadering classis Zwolle 6 Febr. 1908.

Art. 1. Dr. C. A. v. Nood, naar toerbeurt praeses, opent de vergadering door te laten zingen Ps. 25: 1. Hij gaat voor in 't gebed en leest Fil. 2: 1-15.

Art. 2. 't Moderamen voor deze vergadering bestaat uit Dr. C. A. v. Nood, praeses, Dr. Gysen, assessor en Dr. Koppe, scriba.

Art. 3. De credentibriefven worden nagezien door Dr. Tolten en Dr. Tonkens. Bijkens deze zijn al de kerken der classis wettig vertegenwoordigd.

Art. 4. De notulen der vorige vergadering worden gelezen en onveranderd vastgesteld.

Art. 5. Alleen komt aan de orde het praeparatoir examen van den candidaat aan de Vrije Universiteit, den heer J. Visser. De mislag is, dat hij met alle stemmen beroepbaar gesteld wordt voor de Gerel. Kerken in Nederland.

Art. 6. Een brief van afscheid van Dr. Schoemaker, vertrokken naar Heemze, wordt voorgelezen. Den scriba wordt opgedragen dien brief te beantwoorden.

Art. 7. Nog wordt een brief van Dr. Zijp voorgelezen aangaande de regeling van vacature-beurten. In de plaats van Dr. Schoemaker wordt Dr. de Velde deputaat zal beurten. De regeling van de vac. beurten zal voor de v. 3 maanden door de depar. vastgesteld worden, en daarvan aan de betrokken dienaren en kerken kennis worden gegeven.

Art. 8. Dr. Kuyvenhoven wordt aangewezen als consulent van Ambt-Vollenhove A, terwijl aan die kerk ook vac. diensten zullen verleend worden.

Art. 9. Aan de orde komt een voorstel van den Kerkeraad van Zwolle, aldus luidende: "de classis overweeg de mogelijkheid en wenschelijkheid om de leden der kerk van Kamperven bij natuurlijke kerken in te deelen." Na bespreking wordt besloten, om dit punt van de agenda al te voeren.

Art. 10. Na komt in behandeling een ander voorstel van Zwolle. Dit wordt met alle stemmen aangenomen. Het voorstel luidt aldus: De Part. Synode van Overijssel geve de Gen. Syn. in overweging om aldus te vergaderen: 1. dat de Synode zich splitst in 4 afdeelingen, in wier vergaderingen alle voorstellen en bij de Synode ingediende rapporten worden behandeld; in deze afdeeling hebben ook de praesidierende leden zitting. 2. Dat uit elke afdeeling één rapporteur wordt benoemd, die het oordeel van zijn afdeeling rapporteert op de vergadering van de commissie van advies, die is samengesteld uit de rapporteurs der afdeelingen en twee praesidierende leden. Deze commissie geeft een gemotiveerd advies, dat of gedrukt tijdig aan de leden der Synode wordt ter hand gesteld of den dag vóór de behandeling ervan ter visie wordt gelegd. 3. Dat de afdeeling uit haar midden twee leden aanwijze om het advies voor te bereiden in zaken van tucht en geschil, waartoe beroep op de Synode werd gedaan. Deze commissie wordt eveneens voorgelicht door het praesidies van twee praesidierende leden, brengt hare conclusies tijdig vóór de behandeling ter kennis van de Synode, en draagt zorg, dat ze niemand tot rapporteur aanwijze, die op meerdere vergaderingen reeds aan de behandeling van de zaak van tucht en geschil heeft deelgenomen, waarvoor de commissie advies heeft uit te brengen.

Art. 11. De rondvraag naar art. 41 D. K. heeft plaats. Aan Staphorst wordt advies gegeven. Eveneens aan Ds. de Velde. Ook aan Kampen wordt advies gegeven in een tuchtaak, in den geest, die door Kampen gewenscht wordt. Ook vindt de vergadering het goed in zake een predikant, die losgemaakt is van zijne gemeente, dat de Kerkeraad van Kampen op advies van de classis Zwolle zich in verbinding stelde met de classis Utrecht.

Art. 12. Op voorstel van Dr. Wolink wordt besloten, om de deputaten voor een half jaar te continuëren.

Art. 13. Een voorstel, om de kerkvisitatie een jaar na te laten, wordt met alle stemmen aangenomen.

Art. 14. Rapporten der gehouden kerkvisitatie worden uitgebracht: door Ds. Pl. v. Amstel betreffende Langelag, door Ds. Dwarshuis betr. Kampen, Zwartsluis, Oldemarkt, Steenwijk B, Ambt Vollenhove A en Stad-Vollenhove. De

algemeene toestand was goed. Veel was er, dat tot dank aan den Heere stemt.

Art. 15. Daarna wordt een voorstel van den Kerkeraad van Zwolle aangenomen, luidende: "de classis stelde aan de Prov. Synode voor, de Prov. kas gescheiden te houden van de kas voor emerituspredikanten, predikanten, weduwen en weesen."

Art. 16. De boeken van dien classis, quaesto worden in orde bevonden.

Art. 17. Dr. Westerh. v. Kerten brengt verslag uit van den staat der kas van emer. predikanten, predikanten, weduwen en weesen over 't jaar 1907. Hem wordt dank betuigd.

Art. 18. Door den Zendingaleputaat, Dr. Dwarshuis, wordt een ander medegedeeld omlrent Soemba. Dr. D. K. Wielenga heeft in het laatst van het vorige jaar zijn post in Pajeti betrokken. Met blijdschap mag geconstateerd, dat hij onder bijval der Soembaneeren zijn plaats heeft ingenomen.

Art. 19. Roepende kerk voor de volgende vergadering is Zalk, praeses der vergadering Dr. Elzenga, assessor Ds. v. Nood en scriba Ds. Koppe.

Namens de classis:

A. A. KOPPE.

Buitenland

Deutschland. Een conflict aan de Tubingsche universiteit.

De cyceliek tegen het Modernisme door den paus uitgevaardigd, geeft in Deutschland hier en daar aanleiding tot conflicten. Immers zijn er in Deutschland ook Roomsche professoren, die aan een Staatsuniversiteit verbonden zijn.

Wanneer nu de Roomsche bisschop met kracht van de pauselijke cyceliek optrad tegen een Roomschen professor, dan is het te begrijpen dat de regering, die zulk een hoogleraar aanstelde, daarover weinig gesticht is, en dan heet het dat de academische leersvrijheid daardoor aangevraagd wordt. Dit is reeds gebleken aan de Universiteit te Bonn, en het kwam ook weer aan den dag aan de hoogeschool te Tübingen.

De Roomsche hoogleraar in de geschiedenis, Günter, lid der philosophische faculteit, kreeg toch van den convictdirector Dr. Reck, de mededeeling, dat bisschop Keppeler te Rottenburg over diens voordrachten over middel-euwsche heiligenlegenden ontvreden was.

Daarbij liet hij doorschemeren dat den Roomschen theologen het bezoek der colleges van Prof. Günter zou verboden worden. Daarop staakte de hoogleraar aanstonds zijn voordrachten over genoemd onderwerp.

Het Ministerie van eerediensten heeft over dit geval zijn oordeel uitgesproken en daarbij zoowel den hoogleraar Günter, en bisschop Keppeler als den director van het convict Dr. Reck beaript.

Het wordt in Günter afgekeurd, dat hij aanstonds op den raad van den bisschop en op de dreiging van den rector van het convict, zijne voordrachten heeft gestaakt, ofschoon hij als lid der philosophische faculteit niets met den Roomschen bisschop uitsaande had. Al ware het dat de leerlingen van het convict niet meer zijn colleges bijwoonden, hij had ze toch kunnen blijven houden voor hen, die niet tot deze stichting behoorden. In elk geval had Dr. Günter aan de bevoegde autoriteit kennis moeten geven, dat hij de te voren aangekondigde voordrachten niet meer hield. Door zijn doen had nu de hoogleraar de staatsoverheid buiten machte gesteld, hem tegen het optreden der kerkelijke overheid in bescherming te nemen.

Tegen bisschop Keppeler wordt aangevoerd, dat hij wel de bevoegdheid had, te waken dat de leerlingen van het convict niet door het aanhooren van academische lessen, wat de godsdienstige leiding betreft, aan gevaar werden blootgesteld, doch de bisschop had zich, als hij van oordeel was, dat de voordrachten van Dr. Günter tegen de leer der Roomsche kerk indruisden, tot de Staatsregering moeten wenden. Als het daarom weder voorkomt, dat de bisschop, met het oog op de leerlingen van het convict, bedenkingen heeft tegen professorale voordrachten, dan heeft hij zich tot den Minister van eerediensten te wenden; en deze zal, als gegronde bezwaren worden aangebracht, daarin voorzien.

Den director van het convict Dr. Reck, werd slechtweg te kennen gegeven, dat hij door den raad, aan Prof. Günter gegeven, zijn bevoegdheid was te buiten gegaan. En dergelijke stap had slechts door een convictcommissie, bestaande uit den director en de gewone hoogleraren der Roomsche faculteit, mogen gedaan zijn.

Het komt ons voor, dat hiertegen weinig in te brengen is. Men zal in Roomsche kerken door dit en andere conflicten wel tot het inzicht moeten komen, dat als de kerk behoorlijk argenschap hebben zal over de opleiding van hare aanstaande dienaren, Vrije Universiteiten op Roomschen grondslag noodig zijn.

Frankrijk. De vrome stichtingen door den staat genaast.

Volgens de wet op scheiding van Kerk en Staat moesten de kerkelijke goederen, die door het schenken van gaven en het vernemen van legaten in het bezit van de Kerken gekomen waren, aan weltdigheidsinstellingen te heurt vallen, namelijk wanneer er geen "associations cultuelles" of vereenigingen voor het onderhoud van den eeredienst opgericht waren. Nu heeft de paus het stichten van zulke "associations cultuelles", volgens ons volkomen te recht, verboden. De Gereformeerde en Lutherse Kerken hebben zich naar de wet geschild, doch de Roomschen weigerden dit volstandig.

De Kamer van afgevaardigden besloot daarom, dat deze goederen aan de burgerlijke gemeenten voor weltdigheidsdoeleinden moesten overgegeven worden (dévolution). Er zijn echter ook vele kerkelijke bezittingen die als "vrome stichtingen", meest tot het houden van misten voor de afgestorvenen, aan bepaalde Kerken vermaakt waren.

Daarom ontstond de vraag: heeft de Staat het recht zich ook van deze "vrome stichtingen", over welke in de scheidingswet niet gesproken wordt, meester te maken en voor weltdigheidsdoeleinden te gebruiken? Ons rechtsgevoel zegt aanstonds "neen", maar de Kamer van afgevaardigden, met minister Briand aan het hoofd, zeide ja en besloot, boon over het feit dat de Roomsche Kerken geen "associations cultuelles" vormden, dat ook die kapitalen aan de burgerlijke gemeenten behoorden te vervallen.

Reeds hielden onderscheidene rechtbanken uitgesproken, dat families die zulke geschenken kapitalen terugverlangden, daarvan in het bezit moesten gesteld worden. Maar volgens de aangenomen "dévolutiewet" zullen zij gedwongen worden het geld weer aan de burgerlijke gemeente terug te geven.

Opnieuw is dus door de Franche Kamer van afgevaardigden een ongerechtigheid gepleegd, die

den Roomschen lang heugen zal. Wel moet de Senaat het besluit van de Kamer nog goedkeuren, doch het is te denken, dat deze hetzelfde oordeel als de kamer van afgevaardigden vellen zal.

Tegen het einde van Januari vergaderden te Bordeaux de bisschoppen van het Zuidwestelijk deel van Frankrijk; een dergelijke vergadering wil men ook te Parijs houden. Over het algemeen moet men zeggen, dat de Franche geestelijkheid, nu de wet die scheiding van Kerk en Staat in het leven riep, ten uitvoer gelegd wordt, zich waardig daarbij gedraagt. Vele harer leden schamen zich niet, nu de Staat hun geen tractement meer uitbetaalt en de gemeente hen niet voldoende kan onderhouden, tentemakerswerk uit te oefenen.

Maar dit verhindert niet, dat de anti-clericalen maar steeds voortgaan om de Kerk zooveel mogelijk den voet dwars te zetten. Daarom werden de laatste Roomsche liefdesusters uit de stedelijke hospitalen van Parijs verdreven en wel uit de groote oude hospitalen van de Motel Dieu en Saint Louis. Reeds vroeger heeft men gepoogd de Roomsche liefdesusters als verpleegsters door bezoldigde vrouwen te vervangen. Doch men moest ze weer terugnemen, omdat het bleek dat zij die uit toewijding; zich aan de verpleging van zieken overgaven, beter voldeden dan bezoldigde zusters. Maar de anti-clericalen wind waait zoo sterk, dat ook deze les van de ervaring in den wind geblazen wordt en men de Roomsche "soeurs de charité" op nieuw wegjoeg.

Laat men zich in Nederland voor gewaarschuwd houden.

Gemengd Nieuws.

De bekende gewezen Roomsche priester Corneloup stichtte voor 23 jaar eene vereeniging, met den naam van "l'Oeuvre des Prêtres." Doel dezer vereeniging was, de Roomsche priesters, welke niet langer de Roomsche kerk konden dienen, aan een behoorlijk bestaan te helpen; zoo mogelijk, hen in de gelegenheid te stellen, in de theologie te studeeren, om als predikant op te treden. Deze vereeniging is dezer dagen ontbonden. Het is niet te ontkennen, dat de vereeniging enkele priesters in den dienst des Woords brachten kon. Doch eveneens is het waar, dat sommige priesters, die hunne kerk verlieten en de hulp der vereeniging inriepen, bleken zoo "vrijzinnig" te zijn, dat men veel moeilijkheden kreeg. Op de massa der Roomsche kerk en hare priesters, heeft de vereeniging niet dien invloed uitgeoefend, welken men van haar gehoopt had. Bovendien is ten gevolge van de wet van scheiding van kerk en staat de Roomsche kerk geverend, en daar zich geen strooming onder de dienaren van de Roomsche kerk openbaarde, die voor het Evangelie naar Protestantsche opvatting gunstig